

Prohlášení členů komise k výběru projektu pro Československý pavilón na nadcházejícím 58. ročníku bienále výtvarného umění v Benátkách

Porota ocenila vysokou kvalitu všech předložených výstavních projektů, z nichž mnohé byly velmi ambiciózní a náročné, některé byly pojaty jako ohlédnutí za celoživotní tvorbou umělce, další zase reagovaly na architekturu pavilónu či na konceptuální rámec nadcházejícího Bienále. 23 projektů, které se soutěže zúčastnily, představují v souhrnu celou škálu nejrůznější přístupů – napříč generacemi, médii i výstavními formáty.

Výběrem projektu Stanislava Kolíbala porota ocenila celoživotní dílo průkopníka českého avantgardního umění, které již po sedm desetiletí promlouvá moderním a současným jazykem a nepřetržitě ovlivňuje i nejmladší generace umělců. Kolíbalovo dílo jako by v sobě přirozeně propojovalo formativní minulost s nejednoznačnou přítomností a zároveň dokázalo anticipovat i neznámou budoucnost. Je ztělesněním vyvrátěného formálního a myšlenkového projevu, přitom však – v dnešní bouřlivé době zmateného řádu a zpochybňovaných pravd – energicky prosazuje jedinečně svěží pohled a relevantní přístup.

Kolíbalův návrh v sobě propojuje site-specifický přístup k mistrovské architektuře Československého pavilónu Otakara Novotného z roku 1926 s promyšlenou odpovědí Ralphu Rugoffovi, hlavnímu kurátorovi 58. ročníku Benátského bienále, který umění chápe jako citlivou membránu složité a nejisté doby, v níž žijeme. Umírněnost Kolíbalova tvarosloví je protilátkou vůči ironickému podtónu staré čínské kletby „přál bych vám žít v zajímavé době“, která se stala hlavním tématem bienále pod kurátorským vedením Ralpha Rugoffa. Totéž platí pro Kolíbalovu pokornou tvorbu a umělecký názor: je to zdrženlivý, ale přesto angažovaný a vášnivý postoj, víra v umění jakožto aktivní formu osvobození a emancipace, jež je bouřlivá a vzdorovitá, ale současně hledá konsensus, jež je kombinací formy a ideje, jež převrací paradigmatu, normy a globální vnímání vzhůru nohama. Kolíbalův návrh zve diváky na cestu umělcovou myslí a klade důraz na tvorbu nezávislého hlasu, v němž se estetické mísí s politickým a „zajímavá doba“ – po válce, po roce 1989, s ohledem na současný vývoj v umění – dostává věrnou a nekompromisní podobu.

Rozhodnutí poroty bylo v neposlední řadě motivováno i poznatkem, že tak významné umělecké postavení, jaké Stanislav Kolíbal (nar. 1925) zaujímá, není v mezinárodním měřítku plně doceněno. Prezentace Kolíbalova díla v Československém pavilónu mu jistě zaručí takovou publicitu, jakou si zaslouží. Zároveň také logicky doplní řadu českých umělců všech generací, kteří se v pavilónu na posledních ročnících přehlídky představili – Dominka Langa (1980) na Bienále 2011, Zbyňka Baladrána (1973) na Bienále 2013 a Jiřího Davida (1956) na Bienále 2015.